

Lausuntopyyntö STM 2015

1. Vastaajatahon virallinen nimi

Vastaajien määrä: 1

Nimi

- Sodankylän kunta

2. Vastauksen kirjanneen henkilön nimi

Vastaajien määrä: 1

Nimi

- Harri Tiuraniemi

3. Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot

Vastaajien määrä: 1

Nimi	Asema organisaatiossa	Matkapuhelin	Sähköposti
Harri Tiuraniemi	perusturvajohtaja	040-5644 988	harri.tiuraniemi@sodankyla.fi

4. Lausuntopyyntöä käsittelevä päivämäärä toimituksessa

Vastaajien määrä: 1

28.01.2016
----

5. Toimielimen nimi

Vastaajien määrä: 1

Nimi

- Valtuusto

6. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

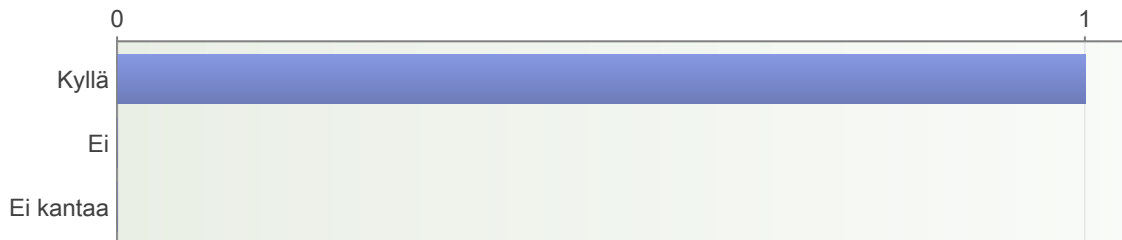

7. Kunta numero tilastokeskuksen luokituksessa

Ei vastauksia.

8. 1. Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. Onko nykyinen maakuntajako oikea peruste itsehallintoalueiden muodostamiselle?

Vastaajien määrä: 1

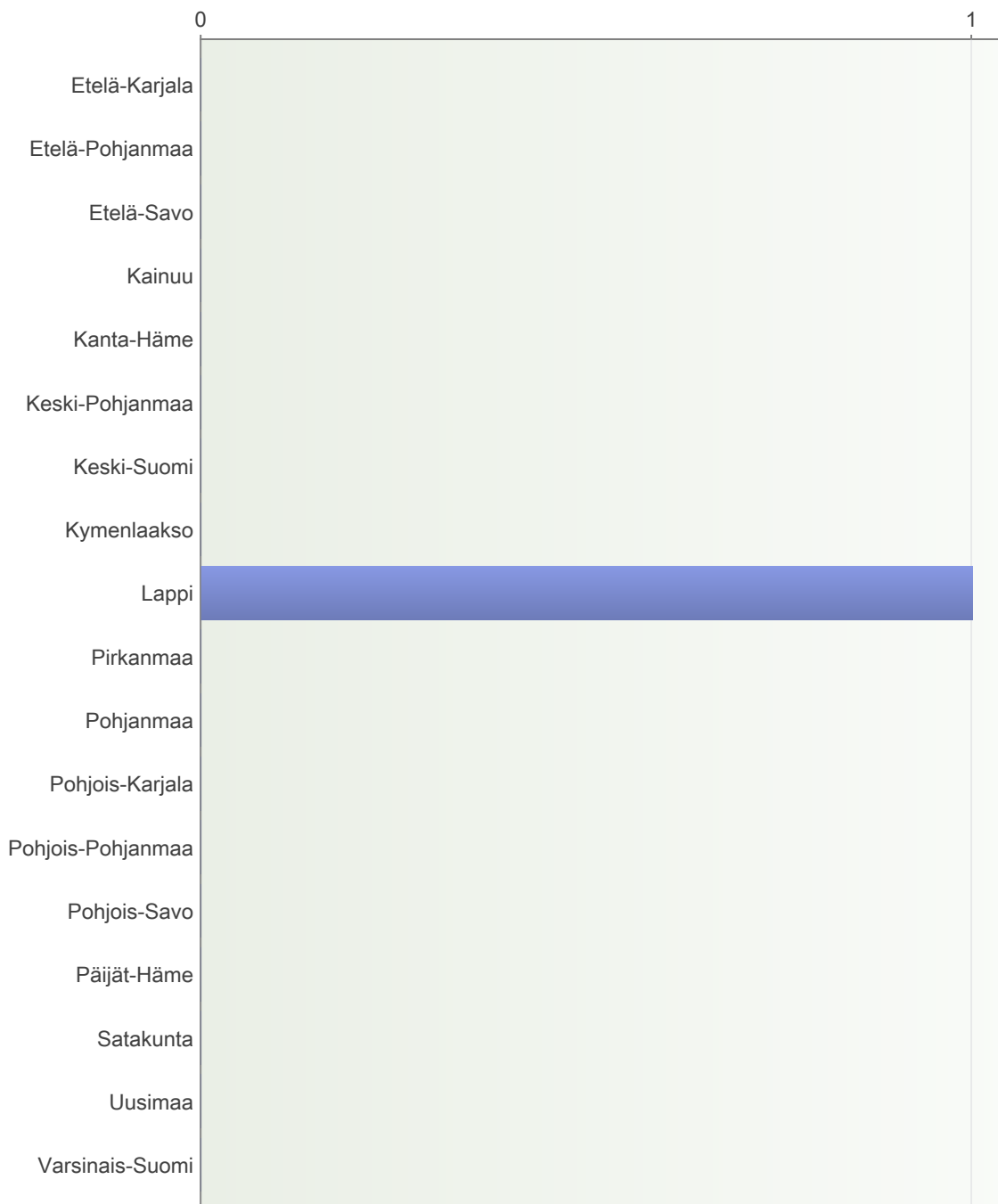
9. 2. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Vastaajien määrä: 1

- Aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostavat selkeän toiminnallisen kokonaisuuden, joille voidaan keskittää kuntien ja valtion tehtäviä siltä osin kun sen on tarkoituksenmukaista palveluiden laadun, talouden, saatavuuden ja saavutettavuuden näkökulmasta. Lapin maakunta on alueellisesti luonteva kokonaisuus, jolle kuuluvat ominaispiirteet mm. pitkä etäisyydet, rajat ylittävä yhteistyö sekä saamen kieli ja kulttuuri ovat synnyttäneet paikallista erityisosaamista, joka huomioi alueen asettamat haasteet palveluiden kehittämisessä.

10. 3. Tämä kysymys vain kuntien valtuustoille: Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. Minkä nykyisen maakunnan pohjalta muodostettavaan itsehallintoalueeseen kuntanne katsoo perustelluksi kuulua? (liite: Manner-Suomen maakunnat)

Vastaajien määrä: 1

11. 4. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Vastaajien määrä: 1

- Sodankylän kunnan näkökulmasta luontevin vaihtoehto on kuulua Lapin maakuntaan. Sodankylän kuntalaisten asiointi ja pendelöinti keskittyy Lapin maakunnan alueelle siten, että se suuntautuu vahvimmin Rovaniemen kaupunkiin. Lapin kuntien pitkien etäisyyksien johdosta sosiaali- ja terveydenhuollon perustason lähipalvelut on järjestetty pääosin jokaisessa lapin kunnassa. Erityistason sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusta kuntalaiset käyttävät pääasiassa Rovaniemelle sijoituvia palveluja. Kuntapalveluiden ja sosiaali- ja terveydenhuollon lähipalveluiden osalta Sodankylän kunta tekee tiivistä yhteistyötä Lapin maakuntaan kuuluvien kuntien kanssa. Esimerkkinä mainittakoon kuntien välien yhteistyö mm. terveyden- ja sosiaalihuollon päivystyksen ja ympäristöterveydenhuollon palvelujen osa-alueilla.

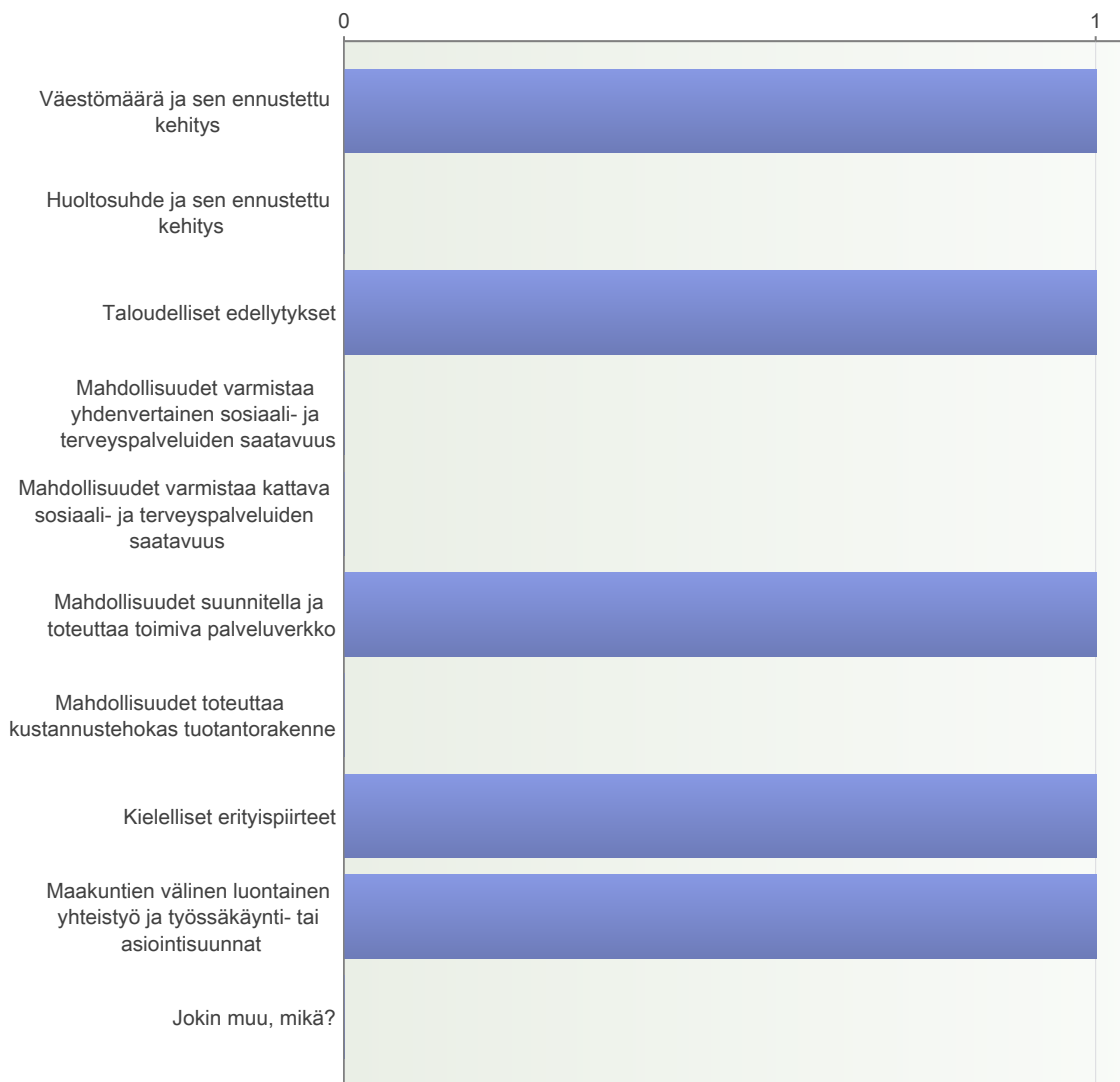
12. 5. Itsehallintoalueet järjestävät sote-palvelut joko yksin tai lailla säädettyjen kolmen itsehallintoalueen täytyy järjestää palvelut yhdessä sopimalla toisen itsehallintoalueen kanssa. Sosiaali- ja terveydenhuollossa on jatkossa maassa 15 selkeää alueellista kokonaisuutta, joilla sote-palvelut järjestetään. Miten arvioitte tehtyä ratkaisua?

Vastaajien määrä: 1

- Hallituksen sote-uudistukseen on liitetty merkittävä itsehallintoalueiden uudistus ja julkisten tehtävien uudelleen organisointi. Esitys järjestää sote-palvelut 15 itsehallintoalueen toimesta voi tulkita siten, että myös muita itsehallintoalueille siirrettäviä palveluita voidaan siirtää toisen itsehallintoalueen järjestettäväksi. Tältä osin hallituksen esitys herättää kysymyksen, onko itsehallintoaluejakoa ja sote-järjestämismallista koskeva esitys tarkoituksenmukainen ja lopullinen. Voiko nykyinen esitys johtaa itsehallintoalueiden eriarvoisuuteen mikäli eri palvelukokonaisuuksien järjestämismallista keskitettäisiin vain tietyille itsehallintoalueille?

13. 6. Minkä kriteerien perusteella tulisi päättää siitä, mitkä kolme itsehallintoaluetta järjestävät sosiaali- ja terveyspalvelut muiden itsehallintoalueiden kanssa? Voit valita yhden tai useampia

Vastaajien määrä: 1

14. 7. Itsehallintoalueet tulevat tarvitsemaan yhteistyökumppaneita palveluiden järjestämisessä.

Mikä tai mitkä ovat alueellenne luontaiset yhteistyösuunnat?

Vastaajien määrä: 1

- Luontainen yhteistyösuunta on Pohjois-Pohjanmaa ja erityisesti lapin rajakuntien osalta naapurimaiden Norjan ja Ruotsin rajakunnat.

15. 8. Jos se itsehallintoalue, johon katsotte kuntanne kuuluvan, osoittautuu myöhemmin tehtävän päätöksen johdosta sellaiseksi itsehallintoalueeksi, joka ei vastaa itsenäisesti sote-palvelujen järjestämisestä, onko sillä vaikutusta kunnan kantaan siitä, mihin itsehallintoalueeseen kunnan tulisi kuulua?

Vastaajien määrä: 1

16. 9. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Vastaajien määrä: 1

- Sodankylän kunta pitää hallituksen esitystä maakuntajaosta ja siinä Lapin maakuntaa selkeänä ja luontevana alueena, jolle voidaan keskittää määrättyjä kuntien ja valtion tehtäviä. Sote-palveluiden järjestämisvastuu on tarkoituksenmukaista antaa Lapin maakunnan tehtäväksi, jolla on riittävä kyky järjestää maakunnan alueelle toimiva ja kehittyvä palveluverkosto. Siinä tapauksessa, että lapin maakunta ei kykene vastaamaan annetusta järjestämisvastuusta (taloudelliset syyt?), neuvottelut palvelujen järjestämisestä ja sopimisesta muulla tavoin käynnistettäisiin Pohjois-Pohjamaan maakunnan kanssa.

17. 10. Hallituksen linjauksen mukaan itsehallintoalueille osoitetaan sosiaali- ja terveydenhuollon lisäksi 1.1.2019 lähtien seuraavat tehtävät: pelastustoimen tehtävät, maakuntien liittojen tehtävät ja ELY-keskusten alueellisen kehittämisen tehtävät sekä lisäksi mahdollisesti ympäristöterveydenhuolto. Mitä muita tehtäviä olisi mielestänne tarkoituksenmukaista siirtää itsehallintoalueille?

Vastaajien määrä: 1

- Hallituksen esittämän linjauksen mukaan on tarkoituksenmukaista keskittää osia valtion ja kuntien tehtäväkokonaisuuksien järjestämisvastuusta itsehallintoalueille. Samalla tulisi selvittää valtion virastojen toiminnan uudelleenorganisointi. Esim. sosiaali- ja terveydenhuollon ohjauksesta ja valvonnasta vastaavaa viranomaistoimintaa voisi uudistaa siten, että se toteutettaisiin yhden keskusviraston toimesta.

Itsehallintoalueen järjestämisvastuulle tulisi siirtää ne tehtävät joiden toiminta edellyttää muutoinkin tiivistä yhteistyötä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutoiminnan kanssa kuten ympäristöterveydenhuolto, kuntoutuva työtoiminta, rikos- ja riita-asioiden sovittelutoiminta, edunvalvonta ja erityisryhmien asuntotuotantoa koskevat

hakemukset Ara:lle. Lisäksi kullakin sote-palveluista vastaavalla itsehallintoalueella tulisi olla oma alueellinen sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämissyksikkö (sosiaalialan osaamiskeskus ja perusterveydenhuollon yksikön toimintojen yhdistäminen).

Sote-palveluiden ja itsehallintoalueiden perustamisen ja toiminnan käynnistämisen edellyttää virkamiesten resurssien merkittävää kohdentamista palvelujen uudelleen organisointiin. Useiden eri tehtävien siirtäminen samanaikaisesti voi olla ongelmallista aiheuttaen ennakoimattomia haasteita kuntien perustehtävien hoitamiseen. Itsehallintoalueille siirrettävien muiden tehtävien siirto tulisi toteuttaa vaiheittain siten, että tehtäväkokonaisuuksien siirtäminen itsehallintoalueille on selkeästi aikataulutettu. Muita itsehallintoalueelle siirrettäviä tehtäviä voisi olla esim. rakennusvalvonnan, kaavoituksen, jätehuollon ja oikeusaputoimiston tehtävät, toisen asteen koulutus ja mahdollisesti osa valtion virastojen (esim. Avi ja Ely) tehtävistä.

18. 11. Millä keinoin tulisi varmistaa itsehallintoalueiden ja kuntiin jäävien tehtävien välinen yhteys hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä?

Vastaajien määrä: 1

- Hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen lisäksi kunnille jää tehtäviä, joissa edellytetään kuntien ja itsehallintoalueiden tiivistä yhteistyötä. Tämän yhteistyön varmistamiseksi tulisi luoda itsehallintoalueen ja kuntien viranhaltijoista sekä kuntien luottamushenkilöistä muodostettava yhteinen koordinaatiotyöryhmä, jolla varmistetaan itsehallintoalueen ja siihen kuuluvien kuntien välinen vuorovaikutus ja yhteistyö eri palvelujen osalta. Mainitulla kokoonpanolla varmistetaan kuntien ja kuntalaisten (kansanvaltaisuus) osallistuminen itsehallintoalueen ja kuntien välisessä yhteistyössä. Työryhmän perustaminen ja sen keskeiset tehtävät tulisi määritellä laissa

19. 12. Vapaamuotoisia huomioita hallituksen aluelinjauksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Sote palvelut tulee järjestää ensisijaisesti Lapin maakunnan alueella. Alueen sote-palveluissa on toimiva kuntien väliin yhteistyö- ja kehittämisverkosto, jossa on huomioitu saamenkielisen vähemmistön kielelliset ja kulttuuriset erityistarpeet sekä rajat ylittävä yhteistyö. Lapin maakunnan alueelle on luontevaa lähteä toteuttamaan sosiaali- ja terveystalvelujen integraatiota. Sote-palveluiden järjestäminen kokonaan muun maakunnan toimesta heikentää lapin maakunnan alueen kuntien ja kuntalaisten mahdollisuuksia vaikuttaa sosiaali- ja terveystalveluja koskeviin ratkaisuihin. Lapin maakunnassa kuntien väliset maantieteelliset etäisyydet tulevat jo muutoinkin johtamaan siihen, että palveluista päättäminen keskittyy etäälle lapin kunnissa tuotettavia lähipalveluita.

Sote-uudistuksen valmistelussa lähdetään siitä, että palveluiden järjestäminen voidaan toteuttaa yhteistyössä muiden itsehallintoalueiden kanssa. Tästä näkökulmasta on aiheellista arvioida sitä, voitaisiinko yhteisesti sopimalla siirtää sote-palveluiden järjestämisvastuuta toiselle itsehallintoalueelle ainoastaan siltä osin, jossa katsotaan olevan haasteita. Tällä tavoin turvattaisiin perustuslakivaliokunnan lausunnon mukainen kansanvaltaisuus ja lähidemokratia muissa itsehallintoalueelle jäävissä sote-palveluissa.

20. 13. Vapaamuotoisia huomioita hallituksen rahoituslinjauksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Sosiaali- ja terveydenhuolto rahoitetaan nykyisin usean eri lähteen kautta (verotus, vakuutusmaksut, asiakasmaksut). Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoitusuudistuksen valmistelussa tavoitteena on luoda perustuslaillisesti kestävä ja suoraviivainen rahoitusmalli. Eri vaihtoehtojen arvioinnin lopputuloksena, hallitus esittää sote-palveluiden rahoitusmalliksi valtion rahoitusta. Tulojen keräämisen vaihtoehtoina mainitaan erillinen sote-vero, valtion ansiotuloverotuksen kiristäminen ja verotuksen kokonaisvaltainen uudistaminen. Rahoitusmallin valmistelussa arvioidaan myös ratkaisua, jossa itsehallintoalueen verotusoikeus säilyisi joiltakin osin. Sote-palveluiden rahoituksessa tulisi ensisijaisesti etsiä ratkaisu, jossa päädytään yhteen selkeään rahoitusmalliin. Sote-palveluiden rahoitusjärjestelmän selkeyttäminen on yksi merkittävä osa monikanavaisen rahoitusjärjestelmän uudistusta. Tästä johtuen kahden rinnakkaisen rahoitusmallin (valtion ja itsehallintoalueen verotusoikeus) valmistelussa tulisi päätyä yhteen yksinkertaiseen, selkeään ja suoraviivaiseen rahoitusmalliin. Muiden itsehallintoalueille siirrettävien tehtävien osalta päätöksenteko- ja verotusoikeus tulee säilyttää itsehallintoalueilla.

Osana rahoitusuudistuksen valmistelua, tulisi luoda rahoitusjärjestelmä, jolla kannustetaan, ohjataan ja tuetaan itsehallintoalueiden sote-palveluiden ja kuntien terveyden ja hyvinvoinnin kehittämistyötä. Valmistelussa tulisi huomioida sote-palveluita tukevien kehittämisrakenteiden rahoitus, joita ovat mm. Sosiaalialan osaamiskeskukset, perusterveydenhuollon yksiköt ja saamenkielisten sosiaali- ja terveystalvveluita tukeva erityisrahoitus. Saamenkielisen väestön sote-palveluiden resurssien jaon perusteiden määrittely ja resurssien jakoa koskeva esityksen valmistelu tulisi säilyttää edelleen Saamelaiskärjäillä ja varsinainen päätösvastuu lapin maakunnalla.